
BM GENEL SEKRETERİ GUTERRES, TÜM ÜYELERİ NÜKLEER ANLAŞMAYA DESTEK VERMEYE ÇAĞIRDI

-

09.05.2018

TRT Haber (9 Mayıs 2018)

Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Antonio Guterres, ABD'nin İran nükleer anlaşmasından çekilmesi ve İran'a olası yaptırımlarından derin endişe duyduğunu belirtti.

Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Antonio Guterres, ABD'nin İran nükleer anlaşmasından çekilmesine ilişkin yazılı açıklama yaptı.

Guterres, İran ile varılan nükleer anlaşmanın nükleer silahsızlanma ve diplomaside büyük başarı olduğunu ve uluslararası barış ve güvenliğe katkıda bulunduğunu belirtti.

BM Genel Sekreteri, anlaşmanın uygulanmasına ilişkin tüm kaygıların anlaşma kapsamında tesis edilen mekanizmalarla ele alınması gerektiğini ve anlaşmayla doğrudan ilgili olmayan hususların bu başarıyı korumak için ön yargısız bir şekilde ele alınması gerektiğini vurguladı.

"ABD'nin İran nükleer anlaşmasından çekilmesi ve yaptırımları yeniden uygulamaya koymaya başlayacak olmasından derin endişe duyuyorum. Anlaşmanın taraflarına taahhütlerini yerine getirme ve tüm üye devletlere de nükleer anlaşmaya destek verme çağrısında bulunuyorum."

Öte yandan Rusya'nın BM Daimi Temsilci Yardımcısı Dmitry Polyansky, ABD'nin İran nükleer anlaşmasının ardından BMGK'nin toplanıp toplanmayacağına ilişkin gazetecilerin yönelttiği bir soruya "Bütün seçenekler masada." yanıtını verdi.

Trump yönetimin bu kararının hayal kırıklığına uğrattığını ancak şaşırtmadığını belirten Polyansky, ABD'nin İran nükleer anlaşmasından çekilmesinin Ortadoğu'daki gerginliği artırmasını beklediklerini kaydetti.

İran nükleer anlaşmasının arka planı

İran ile Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin (BMGK) 5 daimi üyesi (ABD, İngiltere, Çin, Fransa ve Rusya) ve Almanya, İsviçre'deki uzun müzakerelerden sonra Temmuz 2015'te Tahran yönetiminin nükleer çalışmalarının kontrol altına alınmasına dair bir anlaşma yapmış ve bu Ocak 2016'ta yürürlüğe girmişti.

Uluslararası Atom Enerjisi Ajansının (IAEA) yetkililerine, İran'ın nükleer güç tesislerinde denetim yapma hakkı sağlayan anlaşma sayesinde IAEA yetkilileri, santrifüjlerin üretimi, depolanması ve montajıyla ilgili tesislere erişim yetkisine sahip oldu.

Anlaşmayla Tahran yönetimi, çalışmalarını, nükleer güç tesisinde kullanılabilecek yüzde 3 düzeyinde zenginleştirilmiş uranyum üretme kapasitesinde sınırlandırma ve 20 bin olan santrifüj sayısını 10 yıl boyunca 5 bin 60 ile sınırlı tutma sözü verdi. Nükleer silah üretiminde kullanılan uranyumun ise yüzde 90 düzeyinde zenginleştirilmesi gerekiyor.

İranın nükleer faaliyetlerini sınırlama sözüne karşılık Batılı ülkeler İranın ekonomisini etkileyen yaptırımları kaldırma sözü verdi. İran, ülke dışındaki 100 milyar dolarlık dondurulmuş varlıklarına erişim hakkını, dünya pazarlarına petrol satma imkanını elde etti.

Ancak ABD Başkanı Donald Trump, İran ile yapılan anlaşmaya karşı çıktı. Trump, Kasım 2016'daki başkanlık seçimi öncesi ve sonrasında anlaşmayı, "dünyanın en kötü anlaşması" olarak niteledi. Trump, İran'ın balistik füze programını kapsamaması ve üzerinden 10 yıl geçtikten sonra İran'ın yeniden nükleer çalışmalarına dönmesine imkan veren hükümler içermesi nedeniyle anlaşmanın "kusurlu" olduğunu belirtti.

Kaynak: AA

Kaynak/Source: